

ÎNCHEIERE

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni, reprezentată de vicepreședintele Comitetului de Conducere, Stela Recean,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Serghei Marinov, Tatianeii Marinova și Ivan Arsenii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni și s-a menținut hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni,

constată:

La 07 decembrie 2015, banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată BC „Moldova-Agroindbank” SA) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Serghei Marinov, Tatianeii Marinova și Ivan Arsenii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a menționat că, în baza contractului de credit nr. S06242 din 27 noiembrie 2006, modificat prin acordurile adiționale nr. S07004 din 04 ianuarie 2007, nr. S07100 din 25 aprilie 2007, nr. S08256 din 30 iulie 2008, nr. C09246/A din 28 august 2009 și nr. C09373/C din 31 decembrie 2009, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 427 401,44 de euro, cu termenul-limită de rambursare 10 octombrie 2008.

Prin contractul de restructurare a datoriei creditoare nr. C10161 din 18 iunie 2010, modificat prin acordul adițional nr. C10410-C din 30 decembrie 2010, termenul final de rambursare a fost stabilit pentru data de 31 ianuarie 2012.

Conform contractului de credit nr. C08236 din 17 iulie 2008, și modificat prin acordurile adiționale nr. C09072 din 24 martie 2009, nr. C09246-B din 28 august

2009, nr. C09373-A din 31 decembrie 2009, nr. C10161-A din 18 iunie 2010, nr. C10410-D din 30 decembrie 2010, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 241 201 euro și 638 255 de lei, cu termenul limită de rambursare la 31 ianuarie 2012.

Conform contractului de credit nr. S08083 din 10 aprilie 2008, modificat prin acordurile adiționale nr. C09071 din 24 martie 2009, nr. C08254 din 30 iulie 2008, nr. C09246 din 28 august 2009, nr. C09373-D din 31 decembrie 2009, nr. C10161-B din 18 iunie 2010, BC „Moldova-Agroindbank” SA a acordat SC „Exim-Construct” SRL un credit în sumă de 6 000 000 de lei, cu termenul-limită de rambursare la 25 septembrie 2009.

Prin contractul de restructurare a datoriei creditoare nr. C10410 din 30 decembrie 2010, termenul final de rambursare a fost stabilit pentru data de 31 ianuarie 2012.

Deopotrivă, reclamanta a indicat că, în baza contractului de fidejusiune nr. C10161-K din 18 iunie 2010, modificat prin acordurile adiționale nr. C10410-X din 30 decembrie 2010 și nr. C11225-K din 29 iulie 2011; a contractului de fidejusiune nr. C10161-I din 18 iunie 2010, modificat prin acordurile adiționale nr. C10410-U din 30 decembrie 2010 și nr. C11225-M din 29 iulie 2011, precum și a contractului de fidejusiune nr. C10161-J din 18 iunie 2010, modificat prin acordurile adiționale nr. C10410-T din 30 decembrie 2010 și nr. C11225-L din 29 iulie 2011 Ivan Arsenii, Tatiana Marinova și Serghei Marinov și-au asumat obligația să răspundă, în aceeași măsură ca și SC „Exim-Construct” SRL în fața BC „Moldova-Agroindbank” SA pentru onorarea integrală a obligațiilor acesteia, aferente contractelor de credit nominalizate supra, încheiate între BC „Moldova-Agroindbank” SA și SC „Exim-Construct” SRL, în cazul în care ultima nu-și va onora obligațiile contractuale.

În acest sens, BC „Moldova-Agroindbank” SA a susținut că SC „Exim-Construct” SRL nu și-a onorat obligațiile contractuale privind rambursarea creditelor și achitarea dobânzilor calculate pentru utilizarea lor, încalcând, astfel, prevederile contractelor de credit menționate și prevederile legislației în vigoare privind executarea obligațiilor.

Mai mult decât atât, prin hotărârea nr. 2c-148/12 din 10 noiembrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare al SC „Exim-Construct” SRL, fiind încetat procesul de insolvență al acesteia, cu lichidarea și radierea ei din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Deopotrivă, reclamanta a invocat că, prin raportul final și bilanțul de lichidare al SC „Exim-Construct” SRL, aprobate prin hotărâre judecătorească menționată, s-au stins creanțele neexecutate față de creditorii SC „Exim-Construct” SRL, cu excepția creanței BC „Moldova-Agroindbank” SA.

BC „Moldova-Agroindbank” SA a evocat că, la situația din 13 noiembrie 2015, datoria SC „Exim-Construct” SRL față de bancă constituia 12 189 018,35 de lei, care era formată din:

- datoria la contractul de credit nr. C08236 din 17 iulie 2008 în sumă de 6 164 565,67 de lei (6 091 765,79 de lei creditul restant și 72 799,88 de lei dobânda restantă);

- datoria la contractul de credit nr. S06242 din 27 noiembrie 2006 în sumă de 2 433 524,01 lei (doar credit restant);

- datoria la contractul de credit nr. S08083 din 10 aprilie 2008 în sumă de 3 590 928,67 de lei (3 238 668,43 de lei creditul restant și 352 260,24 de lei dobânda restantă).

Respectiv, prin reclamațiile nr. 39103/1531, nr. 39103/1532, nr. 39103/1533, din 19 noiembrie 2015, BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat fidejuserilor Ivan Arsenii, Tatiana Marinova și Serghei Marinov achitarea integrală a datoriei SC „Exim-Construct” SRL. Reclamațiile băncii, însă, au rămas fără răspuns și satisfacere.

Reclamanta BC „Moldova-Agroindbank” SA a solicitat încasarea în mod solidar de la Ivan Arsenii, Tatiana Marinova și Serghei Marinov în beneficiul său a datoriei parțiale în sumă de 500 000 de lei și compensarea cheltuielilor legate de achitarea taxei de stat în cuantum de 15 000 de lei.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, (vol. II, f.d. 10, 17-18 recto-verso) acțiunea depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost respinsă.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 82, 83-90) a fost respins apelul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA și s-a menținut hotărârea din 13 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Soluția primei instanțe și a instanței de apel s-a bazat pe dispozițiile art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 267 alin. (1), art. 533, art. 1146, art. 1167 alin. (1), art. 1170 și art. 1236 alin. (1) din Codul civil.

În formarea pozițiilor sale cu privire la soluțiile pronunțate, instanțele inferioare au reținut că întru garantarea executării obligațiilor, ce decurg din contractele de credit din speță, la 24 martie 2009, între BC „Moldova Agroindbank” SA și SC „Axiconst” SRL, în persoana Tatianeii Arsenii, a fost încheiat contractul de ipotecă nr. C09070-B (f.d. 178- 184), la 18 iunie 2010 contractul de gaj nr. C10162-B (f.d. 200-204), la 24 martie 2009 contractual de gaj nr. C09070-F (f.d. 206-211) și la 28 august 2009 contractual de gaj nr. C09246-K (f.d. 212-217), cu acordurile adiționale ulterioare, prin care ultima a gajat bunurile în valoare de 59 159 997 de lei, plus mijloacele financiare existente pe contul său.

Astfel, instanțele de fond au constatat că, din calculul datoriilor, întocmit la 13 noiembrie 2015, la contractul de credit nr. C08236 din 17 iulie 2008, contractele de restructurare a datoriei creditoare nr. C10161 din 18 iunie 2010 și nr. C10410 din 30 decembrie 2010, rezultă că valoarea bunurilor gajate și transmise silit BC „Moldova Agroindbank” SA pentru vânzare în contul stingerii datoriilor, depășește cu mult cuantumul preinseii datorii prin acțiunea din speță.

La caz, s-a concluzionat că reclamanta nu a prezentat nicio probă din care să rezulte că valoarea bunurilor gajate, și transmise silit în proprietatea acesteia, nu acoperă integral datoriile pârâților.

Mai mult decât atât, instanța de apel a notat că, BC „Moldova Agroindbank” SA pretinde că datoria SC „Exim Construct” SRL, cu situația la 13 noiembrie 2015, include și dobânzile de întârziere, deși, calcularea acestora urma a fi încetată odată cu intentarea procedurii de insolvență, adică din 22 februarie 2012.

Subsecvent, Curtea de Apel Chișinău a constatat că scadența contractelor de credit încheiate, reieșind din acordurile adiționale și contractele de restructurare a datoriei, a survenit la 31 ianuarie 2012, iar acțiunea civilă a fost înaintată la 03 decembrie 2015, adică cu încălcarea atât a termenului instituit de art. 1170 alin. (2)

din Codul civil, cât și a termenului general de prescripție prevăzut de art. 267 alin. (1) din Codul civil.

La 12 iunie 2018, BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de vicepreședintele Comitetului de Conducere, Stela Recean, a declarat recurs împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea.

În acest sens, recurenta a apreciat critic concluzia instanței de apel, precum că BC „Moldova-Agroindbank” SA nu a demonstrat faptul neonorării de către SC „Exim Construct” SRL a obligațiilor contractuale. Or, la judecarea cauzei, Serghei Marinov, Tatiana Marinova și Ivan Arsenii nu au probat faptul că SC „Exim Construct” SRL și-a executat integral obligațiunile față de bancă, inclusiv în sumă de 500 000 de lei.

Astfel, recurenta a evocat că neonorarea de către SC „Exim Construct” SRL a obligațiunilor față de bancă în sumă de 500 000 de lei se confirmă prin tabelul definitiv al creanțelor.

La fel, recurenta a considerat eronate concluziile instanțelor inferioare referitor la depășirea termenului de prescripție. Or, în condițiile din speță, fidejusiunea a fost constituită până la achitarea integrală a datoriei SC „Exim Construct” SRL față de bancă.

Ba mai mult decât atât, recurenta a opinat că termenul prevăzut de art. 1170 din Codul civil nu este un termen de prescripție, ci unul de perimare, adică de existență a obligației accesorii, înăuntru căruia fidejutorul rămâne obligat față de creditor.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, acesta este inadmisibil, din motivele ce succed.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Prin prisma art. 434 în alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, instanța de recurs atestă că, în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilită data când decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău i-a fost comunicată BC „Moldova-Agroindbank” SA, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Astfel, nu poate fi acceptată ipoteza recurentei precum că Serghei Marinov, Tatiana Marinova și Ivan Arsenii nu au probat faptul că SC „Exim Construct” SRL și-a executat integral obligațiunile față de bancă, inclusiv în sumă de 500 000 de lei. Or, prin prisma art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sarcina probării în partea existenței pretinsei datorii este pe seama reclamantei, și anume a BC „Moldova-Agroindbank” SA.

Respectiv, din moment ce Serghei Marinov, Tatiana Marinova și Ivan Arsenii au probat că valoarea bunurilor gajate și transmise silit BC „Moldova Agroindbank” SA pentru vânzare în contul stingerii datoriilor creditoare din speță depășește cuantumul pretinsei datorii, banca avea obligația da contraproba acest fapt. Prin urmare, banca trebuia demonstreze că bunurile gajate nu au acoperit aceste datorii, iar obligația rambursării creditelor rămase nestinse în urma vânzării bunurilor gajate revenind fidejursorilor.

Succesiv, completul de admisibilitate vădește că, în rest, argumentele invocate în recurs, în esența lor, sunt similare alegațiilor inserate în cererea de apel (f.d. 23-26 recto-verso). Prin urmare, acestea nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurenta nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

Or, în acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece BC "Moldova Agroindbank" SA nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de BC "Moldova Agroindbank" SA nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că prezenta cerere de recurs a

fost depusă după ce BC "Moldova Agroindbank" SA a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de BC "Moldova Agroindbank" SA, reprezentată de vicepreședintele Comitetului de Conducere, Stela Recean, împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni, reprezentată de vicepreședintele Comitetului de Conducere, Stela Recean, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de banca comercială „Moldova-Agroindbank” societate pe acțiuni împotriva lui Serghei Marinov, Tatianeii Marinova și Ivan Arsenii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan